

Från "Övergången från ett ohållbart välfärdssamhälle på övervarv till ett resurseffektivt välfärdssamhälle – Hur få individen att ta mera ansvar?" till "Om nödvändigheten att leda ett avstående"

Ledarskapsakademin, program 15

Unna Heimberg, Linda Smids, Ida-Maria Sola, Nora Backlund

"Om vi löser det här vinner vi Nobels pris"

- Vi hade en tydlig tes om att vårt välfärdssamhälle för tillfället är socialt, ekologiskt och ekonomiskt ohållbart

"Oberoende om vi pratar om ekonomisk, social eller ekologisk hållbarhet befinner vi oss i en kris."

= ett komplext problem

- Men hur ska vi kunna behandla eller påverka ett så stort ämne?

"Vi har lyckats definiera en tanke om att samhället i framtiden inte kan upprätthålla samma takt som nu, oberoende om det gäller hur vi konsumerar varor eller tjänster. Men hur koppla en tanke om avståndet med ledarskap? Hänger det ens ihop?"

“Vi inleder ett småskaligt experiment där vi själv avstår. ... Vi träffas för att prata om våra upplevelser...”

- om hur vi valde att jobba med det komplexa problemet

-
- Återkommande diskussioner
 - Vi läste på, lyssnade in och letade information/synpunkter och olika infallsvinklar
 - Egna experiment där vi själva avstod från något i vardagen
 - Intervjuer med Heidi Backman, Tom Böhling och Stefan Mutanen
 - Vårt komplexa problem, de olika infallsvinklarna på det och vår process resulterade i en artikel.

Om nödvändigheten att leda ett avstående

OM NÖDVÄNDIGHETEN ATT LEDA ETT AVSTÅENDE

Avståendet, är det ens ett ord? Ja. Är det någon som använder det år 2023? Tveksamt. Därför är det lite oklart varifrån vi får tanken. Ordet klingar som klosterklockor och verkar främst odlas i självhjälpsböcker med stoiska inslag. Men vi fastnar för det, och ser en (om än lite stoisk) lösning på ett komplext samhällsproblem i det omoderna

Vi sitter och river oss i håret någon januarikväll 2023. Vi har frivilligt ansökt och varit lyckliga nog att bli antagna till Ledarskapsakademiens 15. program, och vi har alldeles själva valt att i vårt grupparbete jobba med frågeställningen "Hur övergår vi från ett ohållbart välfärdssamhälle på övervarv till ett resurseffektivt välfärdssamhälle?". Men nu känns det som att vi inte kommer vidare. Vi har lyckats definiera en tanke om att samhället i framtiden inte kan upprätthålla samma takt som nu, oberoende om det gäller hur vi konsumerar varor eller tjänster. Men hur koppla en tanke om avståendet med ledarskap? Hänger det ens ihop?

Vi har försökt närma oss vår fråga neutralt, utan att ta politisk ställning åt något håll, men själva frågan vi ställt är redan laddad med värderingar. Vi anser att samhället vi lever idag slösar med sina resurser, ohållbart. Vi är medvetna om att många inte håller att det går för fort och för hårt, att detta är med oss. Men en ledare eller en blivande sådan måste välja sina värderingar och våga luta sig emot dem, och vi står bakom detta: vi lever ohållbart och en slutsats är följande: om det finns för mycket av något, är den självklara lösningen att ta bort, att minska, att sluta med, att avstå.

Varför väljer vi just avståendet som utgångspunkt? Har det att göra med våra värderingar, vår politiska läggning, vår utbildning och samhällsklass?

Vi gör en ledarskapsutbildning som bekanner liberal färg, vi är alla del av samma språkliga och kulturella minoritet. Allt det här färgar självklart hur vi ser på vilka utmaningar vi tänker att vårt samhälle behöver. Vi är också kvinnor, vita, har en högskoleutbildning och har stigit in i arbetslivet precis då sjukfrånvaron på grund av psykiska åkommor exploderade. Vi har stigit in ett arbetsliv som definieras av en konstant tiden, resurserna, världen vi lever i. Med den här känsla av att allt hela tiden håller på att ta slut; bakgrunden är det kanske naturligt att vi vill välja avståendet som lösning på vårt komplexa problem. Däremot visar det sig att de ledare vi intervjuar, som har helt andra perspektiv på arbetslivet än vi, kanske inte tänker helt lika.

Men från den punkt där vi står och tittar på det vi ska ta för oss och bli del av, är det klart att det inte finns mycket att ta för sig av längre. Det handlar om att jobba med det som redan finns, att förvalta om bättre och visare, och onökligen att avstå från något. Vi har växt upp i en värld där allt skulle vara möjligt, men innan vi hann bli fullvärdiga medborgare visade det sig att det mesta vi drömde om nu är förbjudet att vilja ha. Om vi tänker oss att det är vi som snart ska jobba som ledare i ett samhälle som är splittrat, trots och desillusionerat, måste vi nyktert våga se på både de personliga och samhälleliga resurserna och fundera på hur vi bygger hopp och framtidstro medan vi avslutar, minskar och avstår.

*"Vi anser att samhället vi lever idag slösar med sina resurser, att det går för fort och för hårt, att detta är ohållbart. Vi är medvetna om att många inte håller med oss. Men **en ledare eller en blivande sådan måste välja sina värderingar** och våga luta sig emot dem, och vi står bakom detta: vi lever ohållbart och en slutsats är följande: om det finns för mycket av något, är den självklara lösningen att ta bort, att minska, att sluta med, att avstå."*

*"Men från den punkt där vi står och tittar på det vi ska ta för oss och bli del av, är det klart att det inte finns mycket att ta för sig av längre. **Det handlar om att jobba med det som redan finns, att förvalta det bättre och visare, och onekligen att avstå från något.** Vi har växt upp i en värld där allt skulle vara möjligt, men innan vi hann bli fullvärdiga medborgare visade det sig att det mesta vi drömde om nu är förbjudet att vilja ha. Om vi tänker oss att det är vi som snart ska jobba som ledare i ett samhälle som är splittrat, trött och desillusionerat, måste vi nyktert våga se på både de personliga och samhälleliga resurserna och fundera på hur vi bygger hopp och framtidstro medan vi avslutar, minskar och avstår. "*

*"Ledarna med lång erfarenhet betonade att det eventuella avståendet måste förankras i en vision och strategi och att besluten måste vara rättvisa och tydliga. Kanske framtidens ledare istället för att tänka på tillväxt och expansion, i allt större utsträckning behöver fokusera på kärna och avstående. Kanske finns det verkligen ett behov i de generationer som nu träder in i arbetslivet att få bli ledda av någon som drar upp gränser, som säger att det där sysslar vi inte med, det här gör vi inte. Var hittar vi ledare som vågar axla det här ansvaret? Vem hinner läsa all forskning och basera beslut på den? Och hur avgör vi vad det är vi ska avstå ifrån? Det korta svaret: ingen gör det ensam. **En ledare som väljer avståendet som utgångspunkt behöver flankstöd och ett tätt nätverk.** "*

"Ledarna med lång erfarenhet betonade att det eventuella avståendet måste förankras i en vision och strategi och att besluten måste vara rättvisa och tydliga."

- ***Vad lärde vi oss av processen och om hur man handskas med komplexa problem?***
 - Avgränsandet är svårt men nödvändigt – samtidigt får helheten inte glömmas bort
 - Alla kommer inte att köpa din idé direkt – skapa engagemang
 - Intressentgrupperna för komplexa samhälleliga problem är många, varje medborgare är ju en intressent!
 - Vi har olika utgångspunkter för att jobba eller beröras av förändringar –generationsskillnader, personlighetsdrag, olika styrkor och svagheter
 - Att bearbeta ett komplext problem kräver tid, tålamod, en deadline och ledarskap!

Hur fortsätter vi?